

Kapitel 18

Brev

När Stenjo lämnade Herr Anders och dopföljet upplevde han tillförsikt på ett sätt som överraskade honom. Det kändes som om han var immun mot allt vad ont och farligt hette – skyddad under vida vingar. De skiljdes åt vid vägskalet där Stenjo skulle vika av åt Tönsberg, medan prästen och hans sällskap skulle ta sig tillbaka till Rå och alltså fortsätta vägen fram på åsen.

Man tog avsked och Anders Pitzsech försäkrade innerligt att om Stenjo skulle komma i trångmål någon mer gång så fanns alltid en tillflyktsort på prästbostället Rå. Det kunde han tryggt räkna med.

Stenjo kom strax ut ur snårig skog och kunde se Tönsberg i fjärran. Det var Slottsfjället som sågs härifrån och synen påminde bryskt om den svenska härens härjningar hundra år tidigare.

Omedelbart framför sig hade Stenjo på nytt sankmark att ta sig över. Det var floden Aulis vattendränkta utflöde vid Ilene. Enligt Herr Anders kunde man ta sig fram här. Det var närmare än att ta sig den stadigare vägen längre upp emot Ås. Han menade att vårfloden nu var över, så flödet hade mattats.

– Dessutom är det inte så lätt att bli upptäckt där i den tätare snårskogen, tillade prästen.

Stenjo ansåg faran över för sin del, men tackade för rådet. Han höll det för osannolikt att männen från Hesby var kvar i grannskapet. Så det blev en fridsam vandring. Smältvattnet från snön uppe i bergen hade sjunkit undan. Det såg man. Grönskan hade tagit över och det var lättframkomligt på vägen som mest liknade en bred stig. Ryttare tog sig förstås fram, men knappast vagnar eller kärror.

I en glänta där han för första gången kunde blicka ut över fjorden slog han sig ner på en fallen stock och öppnade det lilla knytet med färdkost som han fått av Sofie. Han hade en öppen vy framför sig: Slottsfjället, Tönsberg nedanför, Nötteröy till höger och en smal passage ut mot Oslofjorden.

Anblicken stod endast ett ögonblick inför honom, ty i matknytet fanns inte endast bröd och en bit torkat kött. Ur tyget föll ett stycke papper. Där stod något skrivet. Stenjo tog det varsamt mellan fingrarna som om det vore en klenod. Han kände vördnad inför skrivna ord. I vuxen ålder hade han lärt sig läsa. Det var för att en gång kunna läsa *Den Heliga Skrift*. Till bykyrkan hemma i Stangen hade införskaffats en översättning av Bibeln efter uppmaning från självaste biskopen. Var och en skulle i den nya tiden själv kunna ta del av Herrens Ord. Därför hade Stenjo enträget, med bistånd och uppmuntran från Peder Präst, övat läsningens konst. Församlingsbibeln var omsorgsfullt inlåst, så den hade han aldrig fått läsa ur, men blotta vetskapen om att den fanns på plats var inspirerande. Att han också fått klart för sig att man kunde stöta på tryckta texter om världens beskaffenhet och avlägsna platser och om självaste stjärnhimlen gjorde det hela ännu mer uppfordrande.

Nu satt han med ett brev i händerna. Delar av ett brev var det. Det såg ut som om pappret rivits av på mitten. Själva inledningen var borta, så det framgick inte vem det var ämnat till. Stenjo blev emellertid snart klar över att det inte var till honom. Nej, det var avsett att nå någon annan, men man kunde inte utröna till vem eller i vilket ärende.

Snabbt for blicken över orden. Han vände på pappret. Där fanns också skrift, men ingen avsändare. Alltså måste där funnits minst två ark från början. Ett styckverk. Hur skulle han ..? Plötsligt fastnade blicken på ett namn. *Laurentius Norvegus* stod det. Ett mycket starkt minne var förenat med det namnet. Det var ganska många år sedan. Vilket egendomligt sammanträffande! Han strök med fingret utefter raderna och försökte stava sig fram genom texten. Det var inte lätt att läsa handskrift. Han vände och vred på brevet som om han hade bråttom. Han såg ordet Helsingör – en bekant stad också förknippad med minnet från den gången.

Tavlan måste ovillkorligen återfinnas innan han anländer.

Så stod det. En tavla. Tydligt skulle Laurentius Norvegus infinna sig någonstans och då skulle tavlan finnas där. Varför? Vad slags tavla rörde det sig om? Det verkade hemligt alltsammans. Han var som uppslukad av orden, uppfattade enstaka uttryck utöver detta innan han strax slungades ut ur skriftens fragmentariska upplysningar. Det stod något om medel att bekosta ett uppdrag av något slag. Det stod

aktion. Pappret verkade vara av fin kvalitet – påminde om makt och myndighet – och skrivsättet, det var som från en viktig person – till en annan. Återfunnet här i ett matknyte. Sofie måste ha avsett något särskilt med detta.

– Att jag skulle ...! På något sätt!

Längre hann Stenjo inte tänka innan världen abrupt och brutalt gjorde sig gällande när en stark arm slöt sig kring hans hals och en kraftig hand mot nacken bröt huvudet framåt. En brännande smärta for ner längs ryggraden och innan Stenjo ens hann ge ljud ifrån sig satt han fast i ett järngrepp. Han kunde inte se den som bröt mot nacken, bara höra rösten:

– Jag har honom!

En annan person kom fram någonstans ur buskarna. Någon mer, kanske några. Stenjo såg ingenting – satt fast i greppet med blicken ner i marken. Händerna bands fast, varefter han kastades upp på en hästrygg och blev liggande tvärs över i en ytterst obekvämlig ställning. Mitt i alltihop hade han haft sinnesnärvaro nog att sticka papperet in i skjortärmen. Det var uppenbart att det inte borde komma i orätta händer eller förknippas med honom.

Kapitel 19

Slottet Burghby

Assistent Moler hade alltså sett sin käre läromästare bli bortförd från värdshuset *Fortunen* i Köbenhavn på kvällen annandag pingst i en täckt vagn. Hans antagande att Norvegus ändå tillbringat natten där var emellertid felaktigt. Nej, denne hade brådskande istället körts långt bort från staden, närmare bestämt till en plats i sydvästra hörnet av Själland.

Först framåt natten kunde den frihetsberövade och något om-
töcknade jesuiten stiga ur hästecipaget. Med fast mark under föt-
terna fann han sig snart och såg sig själv hastigt föras in genom en
slottsentré och därmed undvika det kraftiga regnet och blåsten. Det
var nermörkt så man kunde knappast göra sig en föreställning om
hur det såg ut på platsen. Den ofrivillige besökaren kunde bara för-
nimma en reslig tegelfasad med en rad av små, tätt liggande lynettbå-
gar utmed fasaden i höjd med översta våningen innan han kom in i
en svagt upplyst foajé.

Där var stilla. Där var tyst. Kontrasten var påtaglig till den vinande
stormen där ute och till vagnens skramlande hjul. En uppsyn med
stel uppsyn och saklig blick tog emot gästen, nickade avmätt åt häst-
karlen innan denne avvek.

Den smala entrén bestod endast av en smal gång, som förmodli-
gen i huvudsak nyttjades av tjänstefolket, samt en relativt bred men
brant trappa utmed högra väggen. Där var det sparsamt upplyst med
glost hängande oljelampor. I övrigt tedde sig väggarna kala och
tomma. Detta var uppenbarligen ingen entrégång där man normalt
välkomnade gäster.

Det stod nu klart för den nyanlände att det inte omedelbart var
frågan om att bli utvisad ur landet. Han hade fått uppfattningen att
det skulle ske över havet, men då han blev hämtad trodde han att det
nu på grund av vädret skulle bli landvägen istället med precis den
brådska som kung Christian hade beordrat. Så var alltså inte fallet,